

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyílttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyom-
dájában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

„Megdöbentő állapot.”

Zombor, 1899. január hó 19.

Az országgyűlés főrendiháza tegnap ülést tartott, a melyen Vaszary Kolozs, az ország ősz hercegprímása napirend előtt felszólalt és tájékoztatást kért arra nézve, hogy a kormány mit szándékozik tenni a mai zavaros helyzet megszüntetésére. Rövid, egyenes és tekintve, hogy honnan jött, nagysúlyú és nagytekintélyű volt ez a felszólalás. A hercegprímás „megdöbentő” jelzéssel illette azt az állapotot, amelybe jutottunk.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök maga is akceptálta a hercegprímás aggodalmát s azonnal sietett egy a felszólaló főpapot, mint a főrendiházat megnyugtanni.

Higgadtan, tárgyilagosan s az ügy fontosságához mért komolysággal adta meg válaszáat.

A miniszterelnök nagyfontosságú válasza szó szerint így hangzik:

Méltóztassék megengedni, méltóságos főrendek és nagyméltóságú elnökök ur, (Halljuk! Halljuk!) hogy a hercegprímás őminenciájának a kormányhoz intézett ezen rövid, napirend előtti felszólalásában foglalt kérdésére lehetőleg röviden, lehetőleg tárgyilagosan nyilatkozhassam.

Kétségtelen, hogy a kormány maga is látja a helyzet komoly voltát, sőt elfogadom az őminenciája által használt kifejezést: látja megdöbentő voltát. Őszintén mondhatom, hogy a hibát a felelősség szempontjából magánál nem keresi, mert azt hiszi, hogy kellő időben, kellő beosztással, mindent megtett arra nézve, hogy ebbe az állapotba, ebbe a helyzetbe az ország ne jusson, illetőleg, hogy a köznyelven, talán nem egészen helyesen, elfogadott ex-lex-állapot elő ne álljon.

Már szeptember 6-ika óta a képviselőházban folyó tárgyalások állandóan olyan erős obstrukció jellegével bírnak, hogy kétségtelenül előrelátható volt, a hangulatot tekintve, miszerint elkövetkezhetik az új év, a midőn sem a költségvetés megszavazva nem lesz, sem az indemnity, sem pedig az Ausztriával feltétlenül az ország közgazdasági érdekében is megkötendő kiegyezés még létre nem jön. Erre való tekintettel a kormány ismételt és ismételt különböző formákban tett kísérletet a képviselőházban, hogy a tárgyalás menetét fo-

lyamatba hozza; sajnos, eredménytelenül. Már most ilyen körülmények között, midőn az új év bekövetkezett, a között kellett választania, hogy egyszerűen feladva a további küzdelmet, az ellenzék obstrukciójának győzelmét biztosítsa, tehát a parlamenti elvekkel homlokegyenest ellenkező állapotot teremten meg, a hol kisebbség akarata lehetetlenné teszi a parlamentárismus alapelveit képező többség érvényesülését; ezt már magának a parlamentárismusnak alapelveinél fogva tenni nem lehetvén, a kormány kötelességének tartotta új év után is az ügyeket, az ország kormányzatát feltartani, az államháztartást érdeklő ügyekben rendelkezni. Tudja azonban ennek nagy jelentőségét, de felelősségének tudatában másképp nem választhatott, mert megállítani az egész kormányzat gépezetét lehetetlenség volt.

Méltóságos főrendek! A helyzet azóta sem javult, sőt ellenkezőleg, azóta újabb és újabb komplikációk majdnem lehetetlenné tették a kibontakozást. Az utolsó időben azonban az ellenzéki egyesült pártok részéről bizonyos tranzakció iránt tételt javaslat. Bárha nézetem szerint egy ilyen tranzakciónak létrejötte akkor, a midőn arról van szó, hogy egy nagy többség támogatását bíró elmondhatom, a korona bizalmát el nem vesztett kormány visszalépése követeltetik, bizonyos dolgok elérése érdekében, nem egészen mondható, hogy a parlamenti formáknak megfelelő volna. Mindazáltal, tekintve a komoly helyzetet és tekintve azt, hogy sulyt fektettünk arra, miszerint Magyarországon az alkotmányos kormányzat lehetősége még elvi áldozatok árán is biztosítható, ezen tranzakcióba belementünk. Azt gondolom, hogy el is mehettünk addig a határig, míg az elvi koncessziók olyan nagyok nem lennének, hogy azok által feladatának bizonyos alaptételek, a melyekre feltétlen szükség van; így, hogy jövőre ne biztosítható szemben a többség akarataival, a kisebbség akarataival a győzelme és — hogy egy konkrét kérdésre vonatkozólag nyilatkozzam — hogy biztosítható azon gazdasági kiegyezés, a mely készen van, a képviselőház asztalán fekszik és a melynek létrejötte, biztosítása, Magyarországnak, a kormány nézete szerint, igen nagyfontosságú érdeke. Ezeknek a biztosítása reményében mégis a tranzakciók folyamatban lévén téve, a kormány lehetőnek

tartja a megoldást, keresi is a megoldást, elősegíti is a megoldást és épen azért, mert a helyzet ma még függőben van és ezen megoldás még sem jobbra, sem balra nem dől, nem egészen tartja szerencsés pillanatnak a mait, hogy a jövőre nézve behatóbb és részletesebb nyilatkozatot tehessen.

Azt gondolom, hogy a méltóságos főrendek is abban a nézetben kell, hogy legyenek, hogy akkor, mikor egy kérdés még függőben van, a mikor az eldöntés egyik vagy másik irányban még biztosítva nincsen, nem célszerű ettől függetlenül, ettől önállóan egy másik, esetleg egy harmadik programnak a bejelentésével, ismeretével foglalkozni.

Általánosságban méltóztassék a méltóságos főrendeknek meggyőződve lenni arról, hogy a kormány felelősségének tudatában van, a megdöbentő helyzetet látja és abból a kiutat keresi, keresi úgy, hogy Magyarország alkotmányán sérelem ne történjék, hogy Magyarország közjogiilag biztosított szabadságai sérelmet ne szenvedjenek, úgy, hogy a parlament működésének lehetősége jövőre biztosítható (Helyeslés.) és keresi a nélkül, hogy magának ezért valami személyi biztonságokat vagy elégtételeket keresne. De keresnie kell és kell, hogy meg is találja a lehetőségét annak, hogy a többség érvényesülése jövőre biztosítható, hogy ismételtelen elő ne álljanak hasonló helyzetek, midőn a parlament működése, gépezete megáll azért, mert egy kisebbség valamit létrejönni nem enged. (Élénk helyeslés.)

Méltóságos főrendek! Hogy csak igen röviden felállítsak egy tételt, kétségtelen, hogy a költségvetés megszavazásának joga az országgyűlésé; de én úgy tartom, hogy az kötelessége is és habár van joga azoknak, a kik a kormány iránt bizalommal nem viseltetnek és azoknak, a kik a helyzettel megelégedve nincsenek, tamen, abból nem következik az, hogy olyan dolgokat, a melyeknek létrejötte bizonyos időhöz kötve van, a tárgyalások elhúzásával lehetetlenné tegyenek, úgy, hogy szorosan véve nyilatkozni sem pro, sem kontra ne lehessen. (Helyeslés.) A parlamenti tárgyalások nem folytathatók úgy, hogy a többség akarata egyáltalában ne nyilvánulhasson és nem úgy, hogy határozatokat egyálta-

A „BÁCSKA” tárcája.

Szegényen állunk . . .

Szegényen állunk,
Olyan szegényen!
Ki lát, bizony még
Kacagna könnyen . . .

Kicsiny a fészktünk,
— Oh, nem ezt bánom —
Kicsiny a fészek
Mind a világon.

De hogy fér itt el
— Ezen tűnődünk —
A mi nagy gondunk
S a nagy szerelmünk ?!

S a legszebb vége
Még a dolognak:
Ép' mi vagyunk, kik
Ezen kacagnak.

Láng József.

FÉLÜNK MINDNYÁJÁN.

Irtá: Vértessy Gyula.

Hiába is tagadjuk, a modern ember, aki az idegeivel és mondjuk: az idegeinek él, és aki tulfeszíti ezeket akár munkával, akár érzésekkel, akár szenvedélyekkel, az minden világos órájában kétségbeesetten gondol rá, hátha meg fog őrülni.

Ez a félelem állandó és örök. Természetesen csak a végesség szerint örök. Addig tart, míg ki nem nyílik előttünk az őrültek házána kapuja, vagy be nem zárul fölöttünk a koporsó. Mind a kettő különben egyre megy.

Az bizonyos, hogy ez az őszitőnszerű, néha megnevezhetetlen alakban nyilvánuló, lelkeinkben csak sejtelszerűleg élő félelem egész addig eltart. Az utolsó napjá.

Csak az a szerencsénk, hogy kevés olyan órák engedtünk magunknak, amikor erről a legkínosabb problémáról gondolkodhatnánk. Kergetjük magunkat készakarva a munka vagy a gyönyörök láza felé, hogy valahogy ne akadjon csak egy tiszta percünk és mert ez az egy perc elegendő lenne arra, hogy egyszerre örök homályt borítson az agyunkra.

Félünk mindnyájan! Hiába adjuk a bátrát, a bóst, egyformán gyávák vagyunk mindnyájan, mikor erre gondolunk.

És ez a félelem őr! Biztosan és kikérthetetlenül, mint ahogy egy jól irányított szurrással behatol a vékony sollingeni a bordák között a szívbe. Egyenesen a szívbe, teljes erővel hirdetőn a halál dicsőségét.

Három kedves ismerősömet pusztította el alig egy év alatt ez a félelem.

Eszembe jutnak a halottaim és amint elvonulnak előttem az emlékek fehér mezőin, mintha árnyalakjuk integetne és mintha hallanám a hívó szavakat:

— Mit kűzdesz a végzet ellen?! A mi sorsunk lesz a te sorsod is! . . .

Az egyik egy gazdag, szép, fiatal legény volt, akinek az élet megadott mindent, ami csak valakit boldoggá tehet. Mindnyájan, akik ismertük őt, boldog embernek tartottuk, s mindnyájan egyetértettünk abban, hogy megérdemli a boldogságot, mert esze és szíve is volt hozzá, hogy a gazdagságát jól használja fel. A mellett hatalmas, daltias legény volt, akinek erős kőtésü teste birta a mulatságot, az élvezetet és birta a sport minden fajtáját, amelyek mind arra jók, hogy megnöveljék az emberben a két legirigylésemelőbb tulajdonságot: a bátorságot és a határozottságot.

Bentazta ugyszólván az egész világot, érintkezett a külföld legelőkelőbb köreivel, idehaza bevezett kedvence volt minden társaságnak s mi, jó barátai, imádtuk őt egyszerűségéért, szellemességéért s főképp csillogó kedélyéért, elpusztíthatlan, örökös jó kedvéért.

S azután egyszerre csak, mintha elválták volna jókedvét. Szólanul, komolyan járt-kelt az utcákon s kézakarva került az emberekkel való találkozást. Ha pedig találkozottunk, a tépelődő, szomorú ember benyomását ébresztette fel bennünk.

Nem értettük, hogy mi lehetne. Kérdeztük tőle

magától, tudakoztunk a dolgai felől, de semmi nyomát sem bírtuk felfedezni megváltozott viselkedésének.

Egy nap pedig minden bescu nélkül elutazott. Teljesen nyoma veszett, semmi hírt sem hallottunk felőle. Végre betek mulva levelet kapok tőle. Párisból írta. Már az írása kellemetlenül lepett meg, mert az ő szokott erélyes, férfias vonásai helyett kusza, akombákomb, határozatlan írást láttam.

S az is, a mit írt, az is olyan kusza, határozatlan gondolatokra vallott:

„Azt hiszem, hogy beteg vagyok. De magam sem tudom, hogy mi bánt! Talán épen az a bajom, hogy semmi bajom sincs. Így nem élet az élet, ha az embernek itt nincs semmi dolga. Különben azt hiszem, rossz a gyomrom. A rossz gyomor pedig minden baj oka. A kinek a gyomra nincs rendben, annak semmije sincs rendben. S mi lesz velem, ha ilyen marad. Új gyomrot nem vehetek minden vagyonomon sem.

Eljárók a kis vendéglőbe, a hol a munkások étkeznek. Hátha étvágyat kapnék tőlük. Ez az: nincs étvágy. Semmi se nincs. Se ételre, se pezsgőre, se leányra. A színbázakat utálok; a zenével torkig vagyok, olvasni nem tudok, nincs hozzá türelmem. Mit csináljak? Talán az öregség közeledik? De nem lehet! Harminckét éves vagyok. Ez csak nem vénség még! Mondják azt is, hogy nőstüljek meg. Nem lehet. Utálok azt a nyugalmat, békés kettést. S a tudatot, hogy akkor is vár reám egy asszony, mikor én nem akarom, hogy várjon reám. Meg azután agyonkinoznám őt a szeszélyeimmel. Csak a vagyonom kedvéért maradna velem, várva a halálatomat. Ugye, te is azt tanácsolod, hogy ne nőstüljek meg? . . .”

Legkevesebb sem tanácsoltam, sőt épen igyekeztem mindenképpen rábeszélni, hogy csak nőstüljön meg. Erre felelte azután:

„Bocsáss meg, de nagyon ostobának kellene lennem, ha el akarám magammal hitetni, hogy bárkit is első sorban nem vagyonom kötne hozzám. A szerelem? Az másdrangu lenne!”

Milyen boldogok is azok a földhöz ragadt koldus fiatal emberek! Azokat legalább magukért szeretik. Az én feleségemnek csak az én vagyonom kellene! S miért engedjem én meg, hogy egy idegen nő, a ki esetleg a házasság folyamán minden ingerét elvesztette már ream

lában a Házban hozni ne lehessen. Ez az, a mi a betegség legerősebb tünete ma s melynek orvoslásáról kell gondoskodni s azon tranzakció keretében ezen orvosság keresésével is foglalkozunk. Méltóztatásnak azért, méltóságos főrendek, azon nézetemhez járulni, hogy ez időben e kérdésben érdemlegesen tárgyalni nem volna célszerű, nem volna helyes, nem könnyítené a kibontakozást, sőt ellenkezőleg, nehezé, talán lehetetlenné tenné. (Helyeslés.)

Méltóztatásnak azonban arról meggyőződve lenni, hogy a kormány komolyan foglalkozik a helyzettel, keresi a kibontakozást, reményli, hogy megtalálni fogja, és a mit Isten ne adjon, ha megtalálni nem fogja, akkor is a további akciója az alkotmányos keretekben, a törvényes formákban fog tovább menni azzal az igyekezettel, hogy helyre álljon a rend, hogy helyre álljon az alkotmányos élet lehetősége, mert úgy tartjuk, hogy a legfőbb és legjelentőségesebb kérdés e dologban, hogy Magyarország alkotmánya, közigazgatása meg ne inogjon. Miután a hercegprímás ö-minenciája napirend előtt szólalt fel, természetesen, hogy ez alkalommal ez esetből vitaközölnök, tanácskozással, határozathozatalnak helye nincsen. A méltóságos főrendek bölcsesége el fogja találni azt az utat, melyet ezen kérdésben is esetleg követni kíván, de én azt gondolom, hogy az ország érdekében az van, hogy ö-minenciájának felszólalásával és az én nyilatkozatommal ezen kérdés befejezettnek tekintessék. (Helyeslés.)

Ujdonságok.

Báró Vojnits István főrendiházi tag-sága. Vay Béla báró, főrendiházi elnök, a főrendiháznak f. hó 18-án tartott ülésében mutatta be a miniszterelnök átiratát, mely szerint öfelsége dr. bajsai Vojnits Istvánnak a magyar bárói méltóságot s egyszersmind úgy neki mint törvényes fiutódainak az örökös főrendiházi tagsági jogot adományozta.

Uj iskolaszéki tagok. A kegyuri bizottság, legutóbb tartott gyűlésén, a zombori iskolaszéki tagjaivá 1899., 1900. és 1901. évekre a következők választották meg: Bittermann Nándor, dr. Danninger Ádám, dr. Donoszló Vilmos, Falcione Nándor, Frey Imre, Jauch Ferenc, Id. Mihályi János, Molnár István, Pekánovits András, Radicevits Sándor, Szlavy Ferenc, Szondy Mátyás, Tarczay Mór, Trischler Ferenc, Thum Vince, Veszelyovszky Péter, Zsuljevits Ernő.

Hírek az érseki egyházmegyéből. Winkler Pál egyházmegyei könyvtárnokká s egyúttal az érseki hivatalhoz levéltárnokká és actuáriussá kineveztetett.

A zombori jótékony magyar nőegylet táncvigalma. A zombori jótékony magyar nőegylet saját pénztára javára 1899. évi február hó 8-án, szerdán a „Vadászkürt” szálló nagytérében táncvigalmat rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség: Bertolinó Sándorné, Bittermann Nándorné, Budy Pálné, Dalmay Beláné, Danninger Ádámné, Dekker Pálné, Esztergamy Károlyné, Garam Kálmáné, Gozdu Elekné, Horváth Gézáné, Huber Józsefné, Kohut Henriké, Kórics Eszter, ifj. Mihályi Jánosné, Szabó Lászlóné, Szilágyi Mórné, Steineker Gáborné, Szondy Mátyásné, Steingassner Imréné, Schliesser Sándorné, Stvrtecky Ferencné, Temesváry Józsefné, Trischler Ferencné, Varosy Károlyné, Wandszám Ida. Belépőjegy ára 1 frt, karzati ülőhely 2 frt. Jegyek kaphatók Sztrilich Zsigmond kereskedésében és este a pénztárnál. Külön meghívók nem bocsátotnak ki. Kezdeté este pont 8 órákor.

nézve, hogy az dobálja ki a vagyonomat az ablakon. Mert kidobálna, bolmi drágakövekre, csipkerongyokra meg ruhákra s ráadásul, ha találna egy csinos szellemes, fiatal kölyköt, hát beleszeretne és szarvakat rakna a fejemre. Nem, erre nincs semmi szükségem . . .”

Hanem ez a két levele még nagyon rendes és józan volt a harmadikhoz képest:

„Minek a pénzem, ha nincs kedvem elkölteni. Nem kell semmi. Néha azt hiszem, hogy a részvényeim és az értékpapírjaim kibőpölyögnek a szekrényemből és engem elborítanak, mint valami megáradt folyó hullámai. És dühösen mormolják közben:

— Megölnék, mert nem tudod hasznunkat venni! S igazuk van. Nem tudom hasznunkat venni. Semmire sincs szükségem. Azelőtt kedvem telt a vásárlásokban. Most szeretném eladni mindenemet. A multkor mind kidobáltam az utcára a szőnyegjeimet. Visszabozták és megbüntettek érte. De olyan kevésre büntettek. Ezzel bizony nem fogott a vagyonom, a minthogy nem akar semmivel sem fogyni. Sőt képzeld, a bőzén is nyertem, meg egy sorjegyem is! Ostobaság. A sors gunyja! Néha azt hiszem, hogy megörlök abban a gondolatban, hogy nem tudok a pénzzemmel mit csinálni, mert semmire sincs szükségem . . .”

S íme az utolsó levele:

„Megörlök, meglásd! A pénzeim, a részvényeim, a papírjaim minden éjjel kikelnek a szekrényből, még azt is hallom, mikor a zárok felpattannak — és odátnak az ágyam szélére és csufolnak, piszkolnak, fenyegetnek:

— Nem kellünk neked? Nem tudod hasznunkat venni? Milyen ostoba, milyen szánalmas vagy!

És a revolverem, egy szép fekete buldog-revolver, az is mintha hat apró fekete nyelvet öltögetne rám, hat fekete csővéből:

— Csakugyan megváród, míg megbolondulsz? Te gyáva, gyáva! . . .”

És nem várta meg.

A másik egy fiatal író volt. Nemrégiben került be a lipótmezei szomorú házába.

Tele volt tehetséggel ez a fiatal legény. Csupa szív, csupa hangulat volt. De a mellett gyermekeken naiv és éhbetetlen. Írta a szebbnél-szebb dolgokat, de

Áttérés. Tessényi Oszkár, Gákova község jegyzője Luther vallásáról a róm. kath. vallásra tért át. Az ünnepek hitvallást egykori tanárának, Maison Mihál esperes-plébánosnak kezébe tette le Rigycán. Mint tanuk Rausch Mihály és Pókay Gyula urak szerepeltek.

A városi piknik. Szép előjelek és kedvező auspiciumok mellett halad a rendezés nehéz és farszto munkája. A város tisztikara, élén a népszerű és fardhatlan polgármesterrel, Trischler Ferencel, a nehéz hivatalos munka komoly gondjai mellett megbecsülhetlen szorgalommal és körültekintéssel fáradoznak a piknik sikere érdekében. A siker nem is marad el s immár biztosra vehető, hogy ez a piknik egy ritka sikerű s Zomborban pártját ritkító mulatság lesz. A társadalomnak minden rétege oztatlan érdeklődést tanusit, a városban egyébről sem beszélnek, mint a 28 iki nagy napról. Kedves alkalom ez az érintkezésre és kedves találkozó lesz a városi piknik. Üdvözöljük Trischler Ferencet, a város érdemes polgármesterét, hogy társadalmi téren is a város javát és jól fel fogott érdekét igyekszik rendkívül buzgalommal előmozdítani. — A napokban expedáltak a családokhoz az ételekben való hozzájárulási listát.

Gyászhir. Czorda Bódogot, a kuria másodlenökét és családját súlyos csapás érte. Özv. Radány Bertalanné hunyt el. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak a legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy szeretett édesanyjuk, illetve anyósuk, nagyanyjuk és dédanyjuk özv. Radány Bertalanné szül. hodosi Karácsony Julia folyó hó 12-én reggeli 9 órákor, életének 86 ik évében végegyengülés következtében csendesen jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei f. hó 14-én délután 3 órákor fognak VIII. ker., Sándor-utca 9. számú gyászházban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a kerepesi-úti temetőbe örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent miséldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó hó 17-én reggeli 9 órákor a jözsefvárosi plébániatemplomban fog a Mindenhatónak bemutatni. Budapest, 1899. január hó 12-én Nyugodjék bekeben! Áldott legyen emléke! Radány Etelka férj Czorda Bódogné, Radány Maria özv. Hipp Miklósné, Radány Dezső gyermekei. Czorda Bódog veje. Özv. Radány Bertalanné szül. Oltványi Aranka, Radány Dezsóné szül. Csaszár Maria menyei. Nagy Dezsóné szül. Czorda Gizella, Böheim Todoriné szül. Czorda Janka, Tóth Kálmánné szül. Czorda Mariska, Hipp Dezsó, özv. Nagy Kálmánné szül. Hipp Ilona, Perczel Denesné szül. Hipp Flóra, Radány Irén, Radány Aranka, Erdély Lajosné szül. Radány Margit, Radány Emmi, Radány Jolan, Radány Elemer, Radány Ernő unokái. Nagy Dezsó, Böheim Todor, Tóth Kálmán, Perczel Denes, Erdély Lajos unokavökö. Hipp Dezsóné szül. Schumacher Aranka unokamé. Nagy Bódog, ifj. Nagy Dezsó, Nagy Erzsike, Nagy Kázmér, Nagy Melinda, Böheim Irénke, Tóth Bódog, ifj. Tóth Kálmán, Nagy Denes, Nagy Mariska, legifj. Perczel Miklós, Perczel Etelka, ifj. Perczel Denes, Perczel Aladár dédunokái.

Merénylet Faragó Ödön ellen. Bolyó Kálmán szentesi királyi közigyöz rendkívül érdekes levelet kapott sógorától, Faragó Ödöntől, a ki tudvalevőleg Khinában a vámbivalatok főigazgatója. Faragó Ödön Tien-Csienben lakik. Neje Kócsok Antál egykori zentai közigyöz leánya, Zsarkó Hajnalka. A szép asszony valamikor tinnepelt szépsége volt a szegedi bálaknak is. Faragó Ödönnek pompásan megy dolguk a menyei birodalomban. Rengeteg fizetése s nagyszerű lakása van, melyet a menyei birodalom biztosított be a legdrágább butorokkal. Szolgáinak száma is igen nagy s ezeket mind a khinai kormány fizeti. Faragó Ödön és családja igen kedvelt ember Khinában s épen ezért szinte megfoghatatlan az a gyilkossági kísérlet, melyet ellene néhány subanc Tien-Csienben elkövetett. A levél a következőleg írja le a Faragó Ödön ellen elkövetett gyilkossági merénylet történetét: Faragó Ödön egy délután sétára indult s behatolt egy, a város mellett elterülő erdőszögbe, melyet sétatályt szoktak a khinai előkelőségek használni. Faragó Ödön sétája alkalmából azonban senki sem sétált az erdőben. Egyszerre csak dörrént hall a bokrok mögött s fehér porfelleg kelet-

kezik előtte, mely után emberi hangok hallatszanak. A porfelleg nem volt más, mint a Faragó Ödön szemébe hintett mézpor. Khinában tudvalevőleg a gyilkosok először áldozatuk látóképességét veszik el, szemükbe erős mézport hintonak, mely öket megvakítja s így bannak el a szerencsétlenekkel. Faragó Ödön rögtön felismerte a helyzet veszedelmes voltát. Szerencséjére a gyilkosok meglehetősen ügyetlenek voltak s így szemévilága épségben maradt. Ugy vehette észre, hogy a khinai subancok villogó késekkel rohannak feléje. Faragó Ödön se volt rest. Azonnal védelmi állásba helyezkedett s erős botjával oly csapásokat mért támadóira, hogy azok rövid tusa után jobbnak látták kerekét oldani. A legnagyobb izgatótságból ért lakására s azonnal jelentést is tett a khinai rendőrségnek, mely a nyomozást rögtön megindította. Átkutatták az erdőt, de a merénylöknek nyoma veszett. A rendőrség még mindig erősen kutat, de eddig eredménytelenül. Faragó Ödönnek számosan gratuláltak szerencsés megmenekülése alkalmából.

Az erdői Duna-ág elzárása. A m. kir. államvasutak a szabadka-dályai vonal mentén Gombos és Erdőd állomások között az erdői Duna-ágon át 9 nyillással bíró fahíd fölött rendelkezik. Az államvasutak igazgatósága be akarja szüntetni ezen fahidat ami ezen Duna ág elzárását és a pályaudvarnak más helyre való elhelyezését teszi szükségessé. A kereskedelemügyi miniszter utasította az államvasutakat, hogy ezen munkálatokat mielőbb hajtsa végre s hogy az 1899. augusztus végéig befejeztessék. Ezen célra 214000 frtot bocsátott a miniszter rendelkezésére.

Választás. Adán a lemondás folytán megfresedett törvénybírói és városigazdai állásokat a községi képviselőtestület folyó hó 11-én tartott gyűlésén töltötte be. Megválasztott törvénybírónak Bakos György földbirtokos; városigazdának pedig Hodik Dávid. Az újonnan megválasztottak már el is foglalták állásukat.

Eljegyzés. Dr. Willhelm Ignác bácsdoroszlói községi orvos f. hó 15-én jegyet váltott Hirth Jenny kishonnyal Vukovarról.

Korai szírvány. O. Becsei levelezők írja: Mint ritkaságot említjük meg azt a gyönyörű szinében tündöklő szírványt, mely folyó hó 13-án reggel 7 órákor a nyugati égboltozat pompázott. Rendkívül telik van, rendkívül természeti tüeményekkel is találkozunk. A babonára hajló emberek azonban ezen korai szírványból, mely pirosas, rózsaszínű ködben uszott és abból, hogy az pénteken tűnt fel, még pedig az újév 13-ik napján: nagy döghalált, vagy rettenetes, emberpusztító háborút jósolnak.

Bűvészs és spiritiszta-estély. Heiszler Zoltán, filipovai gyógyszerész ma este Filipován jöteknycélú bűvészs és spiritiszta-estélyt rendez.

Eljegyzés. Dr. Balogh Lajos szabadkai ügyvéd eljegyezte Hoffmann Anna kishonnyal.

Álarc- és jelmez-estély. A „Turul” Apatini Sport-Egyesület 1899. évi január hó 28-án alaptökéje javára az „Andrés”-féle vendéglő összes termében, a bezdáni cigány-zenekar közreműködésével álarc- és jelmez-estélyt rendez. Álarcban és jelmezben való megjelenés nem kötelező. Személyjegy 80 kr. Családjegy 2 frt. Kezdeté este 8 órákor.

Halalozás. Nemes-Militics község derék és buzgó fötanítója, Vidakovits Antal f. hó 17-én elhunyt. A jeles tanferfi halálát az egész község gyászolja. Temetése e hó 19-én volt általános részvét mellet.

A zentai színház. Zentán, az idén, március és április hónapokban, Deák Péter zombori szingigazgató jól szervezett társulata fog működni. Az erre vonatkozó engedélyt Deák már megkapta.

Táncvigalom. A csurogi „népkör” f. hó 14-én könyvtára javára, zártkörű táncvigalmat rendezett, melyen a csekély számban megjelentek a legvidámabb hangulatban reggelig mulattak. — Ez alkalommal fellíztettek: Hölzl Simon, Dienes Lajos, Tompa Lajos 40 krt, Nickelsbacher Ferenc, Benkő Mihály 30 krt, Soltész András, Tass János 20 krt, Schönheim N. 10 krt. — Részt nem vettek, de jegyeiket megváltották Kiss Vendel, Kaszap Gyözö 50 krral, Kovács N. 30 krral Berecz István 1 frttal.

is jöhet rosszabb. Ha megrokkannok, ha nem tudok dolgozni, nem lesz betevő falatunk! Meg kell ebben a gondolatban örülni!

S meg is örült!

A harmadik ismerősöm, egy szép fiatal asszony, a napokban ivott mérget.

Kedves, jó ismerősöm volt. Egyike a legszellemebb, legkedvesebb asszonyoknak. Nagy két szemek lemondó, bus tekintetét mintha most is réam vetné s szép ajakán, mintha most is látnám azt a fanyar mosolygást, mely mindig ott állt, valahányszor vele az élet komoly problémáiról beszélgettünk.

Pedig gyakran beszélgettünk. Néha, néha, mintha már le lett volna gyözve az érveim által és beismerte volna, hogy mégis van az életben valami, a miért érdemes élni — de ez csak pillanatokig tartott. Mert hamarosan urrá lett fölötté az ő végtelen pesszimizmusa:

— Ostobaság az élet! Ha az ember nem gondolkozik, úgy él, mint az állat, ha pedig gondolkozik, akkor kétségbeeszt eredményekre jut. Pedig, lássa, mindenki azt hiszi, hogy boldog vagyok. A férjem szeret, a gyermekemet imádom, jó módban élek s mégis iszonyu az életem. Majd minden reggel, mikor felébredek, arra gondolok, hogy hátha holnapra már ravatal lesz az én fehér ágyamból és én ott fogok fektüdni mozdulatlan némaságban. Szólni akarok majd és nem tudok, látni akarok és nem láthatok, az ajakam merev lesz, a szemem üveges. És ott fognak zokogni, a kiket szerettem s a kik szerettek. S én nem tudok segíteni tehetetlen fájdalomkron. Irtózatoss gondolat. Bár ne szeretnék senkit s ne szeretne senki, hogy ne lenne olyan irtózatoss az örök elválásra gondolni. De így élni, szerettem között az elválás biztos nyomorult tudatában, ez irtózatoss. Bele kell bolondulni ebbe a gondolatba. S meglássa, nem sokáig bírom ki. Inkább legyen vége hamarosan mindennek, minthogy minden reggel arra gondoljak, hogy mikor lesz ravatal az ágyamból . . .

Es nem is sokáig gondolt rá . . .

De sokszor elvonulnak előttem az én kedves halottaim. Arnyalakjaik hivatogatólag intgetnek a tulvilági fehé mezökröl.

Méddig tudok ellentállani a hivatogatóssknak? . . .

nem tudott velük üzletet csinálni. És egy csomó tehetőség, üres fejű, üres szívű író, aki értett az üzleti fogásokhoz, rendre emelkedett mellette, míg róla alig vettek tudomást mások, mint azok a gyöngéd, nemes lelkek, akik messze távolban, az országban szétszórva, olvasták az ő kedves, szép dolgait és akik kegyelettel, szeretettel gondoltak a bájos történetek írójára.

Ó pedig azalatt itt nyomorgott, nap-nap után apró pénzre változtatva tehetsége aranyait, hogy meg ne haljon ében.

Hamar kiírta magát! Oh, a kenyér drága, ha minden falatjéért lelünk egy darabjával kell fizetni.

És a legszönyöbb, mikor azt kezdi az ember érezni, hogy a lelkében koldus, nyomorult.

— Nincs már semmi! Még egy két év és ezeket a rongyos tárcákat sem bírom már megírni! Fáradt vagyok! Végem van! S meghalok a nélkül, hogy csak egy valamirevaló dolgot is irtam volna. Eldobtam magamtól a praktikus, okos életpályát, hogy magasabb, eszményibb célokért küzdhessek és ime, itt is csak kenyéért küzdek. Holott ott a kenyéret könnyebben megkereshettem volna! De a balál még nem is lenne olyan nagy baj, hanem attól félek, hogy megörlök. Esténként, mikor lefekszem, mindig az eszembe jut ez a gondolat. És napközben is, mikor érzem, hogy milyen hitványságokat írok, azokhoz képest, amiket elgondolok. Nagy regények, hatalmas drámák, drámai költemények és más egyébek, melyek helyett megszületik egy-egy rossz tárca. Tíz vagy tizenötforintos, ahhoz képest, hogy mennyire van szükségem. Kin ez, pajtás! Napról-napra érezni, hogy butul az ember és hogy tehetetlenkedik! És nincs segítség. Pihenés, nyugalom kellene, de ki adja ezt meg? Ki tart minket ingyen? S hozzá az otthon, a család? Milyen bargyuság volt megölni. Egyedül talán mégis tovább bírtam volna repülni? De ez lezuhzott, leölmözta a szárnyaimat. Szegény embernek házasság! Ostobaság. Mi lett abból a csodás, rajongó, hatalmas szerelemből, mely összefűzött minket az ideális vágyak első tiszta idejében s mi lett abból a mámoros, vad, szilaj érzéki-ségből, mely a mézeshegekben vérvörös izzással pattant elő vértünk minden cseppjéből? Mi lett? Unalmas együttlélés, melyet a közös szegénység tett megüntté, szinte gyűlöletessé. S méddig tart még ez is? Mert még ennél

Iparhatósági megbizottak. Alulírott I-és foku iparhatóság részéről az 1884. évi XVII. t. c. 173. §-ának rendelkezéséhez képest tudomására hozom az iparos közönségnek, miszerint az 1899. évre megválasztott iparhatósági megbizottak a következőleg alakultak meg: Elnökül: Zimmermann Gyula. Iparlajstromok ellenőrzésére: Kollár József, Jezdimirovits Lyubomir. Ipariskola látogatására: Schick Rezső, Horvátovits István. Gyárak vizsgálására: Erenberger József, Szigeti István. Műhelyek vizsgálására: Belvárosban: Valient József, Grosz Samu. Felsővárosban: Hirschenhauser Mór, Hoffmann István, Csuvardits György. Szelencsében: Stebler Nándor, Resch József, Dobos Adolf. Bánáthban: Payerle Nándor, Mihelits József, Ráits Milán. Cservenkában: Pácsirski Milán, Knippl János. Zombor, 1899. évi január hó 17-én. Thurszky Jenő s. k., rendőrfőkapitány.

Németes szólamok. Trencsény Károly, a zombori felső kereskedelmi iskola jeles tanára nagy munkásságot fejt ki nyelvünk tisztasága és magyarossága érdekében. Legutóbb a „Magyar Nyelvőr“ ben hadat üzen a német nyelvből meghonosult szólamok ellen. Ezen munkájáról a „Pesti Hírlap“ folyó hó 17-iki száma a következőket írja: „A német nyelvből meghonosult szólamok címmel a „Magyar Nyelvőr“ ben Trencsény Károly hosszabbnak ígérkező cikkét kezdett meg, amelyben ama szólamokat is felsorolja, amik németből kerültek hozzánk s amelyek egészen meghonosultak. Ezek között akárhány van olyan régebbi keletű, amit azelőtt, akik nem buvárkodnak, tözsgyökeres magyar szólamoknak látszanak. A szerző ezekről kimutatja, hogy német származásúak. Az előtűnt levő anyagból a következőket említi meg, esetleg nem kis megrökönyődésre az alföldi olvasóknak. Ime: Ajtósnál roban a házba. Nem messze esik az alma a fájától. Jótáll érte. Mas állapotban van. Aprilist járat. Bakot lött. Barátja az éreynék. Bogaras. Bamul, mint borju az ujkapura. A világot jelentő deszkák. Disznóban van. Isten engem ugy segéljen. Evés közben jön meg az étvágy. Sok fától nem látja az erdőt. Fején talalta a szöveget. Elvesztette a fejet. Fiaszkot csinált. Szerencsétlen flotas. Elvesztette a fület. Fűgét mutat. Egész fül vagyok stb. Felsorolása után e szólamoknak, egy dolgot meg kell jegyezni. Azt ugyanis, hogy az ilyen szólamok az egész világra kiterjednek s akárhányszor nem lehet megállapítani, hogy melyik nácio vette a másiktól. A német nyelvnek nálunk való nagy uralkodása s használata akárhányszor némett teszi a tipikus magyar dolgot s később azt hiszik, hogy az is a német nyelvből került hozzánk. Nem rossz példa erre az a nagykőrösi adoma, ami kétségtelenül Nagykőrös városában született s amely egészen magyar jellegű. (Hogy mint hangzik ez az adoma, nem tartozik ide.) Pár évvel később az a nagykőrösi ember, akivel a boldogság történt, budapesti urak közé került, akiknek egyike azt mondta, hogy ő most kintűnő adomát mond el, de németül, mert magyar nyelven nem lehet visszaadni. Erre azután szépen előadta a nagykőrösi adomát, nem kis álméltóságára a körösi embernek, aki ettől az időtől kezdve nem igen veszi készpénznek amaz állításokat, amik arra vonatkoznak, hogy ez vagy az a mondás német eredetű.“

Kincskeresők. O-Becséről írják: Még 1848-ban elsüllyedt O-Becse alatt a Tiszán egy élelem, bor és állítólag sok arany és ezüsttel terhelt hajó. Rigók — O-Becse és vidékének birneves kutasói — most használva a holt Tisza alacsony állású vizének kínálkozó alkalmát, serényen kutatnak az elsüllyedt hajó maradványai után. Hosszu vasrudakkal kutaszolják a Tisza aljának jól megvastagodott iszapját s bizva bizakodnak az elsüllyedt kincsek napvilágra hozatalához. Sokan és igen sokszor megkísérlették már ezt Rigók előtt, de sikertelenül. A megboldogult jó öreg Bogár bácsi, ki nem csak jó dudás, hanem kintűnő halász is volt annak idejében, igen sokszor horgászott arra a bizonyos kincses hajóra, sőt állítólag egyszer a láncába is beleakadt Bogár bátyánk talajt hantó nehez borgia, azonban a Tisza kincsét féltékenyen őrző Hableány — kit Bogár bátyánk saját szemével látott — elvágta az erős vadonat új kőteleket és mire Dózsa Mihály halásztársával odaért, olyan hullamok kergetőztek a hajó fölött, hogy istenkísértés lett volna hitvány teknőcsolnakon oda közeledni. Es azou időtől fogva az öreg Bogár nem horgászott a hajóra, sőt csolnakjával is elkerülte azt a tájat. Mikor egyszer megkérdezték tőle, hogy miért nem horgász tovább a kincses hajóra, Bogár bátyánk azt felelte, nem lehet, mert a vízi tündér megmondta neki, hogy aki azt a bajót ki akarja onnan venni, az ott hal meg, megfojtja a Hableány. Ugy látszik Rigók ezt nem tudják, vagy nem hiszik.

Szomorú lelet. Cservenkai levelezőnk írja: Folyó hó 17-én néhány iskolás fiú a Ferenc-szatorna partján játszadózva, ennek vizében egy ronggyal fedett és lepecsételt befűtött üveget pillantottak meg, melyet — sejtelmük sem lévén ennek tartalmáról — a partra tereltek; hazavitték s mutogatták, mire a szülők egy még kifejeletlen embermagzatra ismertek, melyet a fiúk a szülők unszolására üvegestől visszahajítottak a csatornába. Nem így gondolkozott a szomszéd kovácsmester inasa, a csatornához sietett s másodszor balásztá ki a szerencsétlen kis „Mózes“ s papírba göngyölvé illetékes helyére, a községbázára vitte, természetesen nem anyakönyvezés, hanem jelentéstétel végett. Az elüljáróság a szerencsétlen magzat megtalálójának kihallgatása után értesítette az esetről az illetékes hatóságok, mely az állatias anya kinyomozása iránt az intézkedéseket nyomban megtette.

A szóda bikarbona közkedvelt és elterjedt orvosság amaz urak és hölgyek táborában, akik a magyar konyhának erősen kedvelői s akik étkezés közben a mértékletességgel nem igen szoktak barátságot kötni. — A gyakran bekövetkező gyomorégést ezzel csitítják el, még pedig rendszerint jó eredménnyel, mert a szóda-bikarbonának föltétlenül biztos hatása van. Az orvosok persze már rég megállapították, hogy némely esetben a nagy szénsavfejlődés nem valami jó hatással van a gyomorra s ha az égés ellen használják is, más tekintetben károkat okoz. Ez az oka annak, hogy gyomorégés ellen újabb és újabb szereket próbáltak alkalmazni. Most megint találtak egy olyan szert, amelyről azt hiszik, hogy be fog válni és pedig annál inkább is, mert rájöttek a módjára, hogy a gyomorban hamarosan feloldódik. Ez az új szer magnesia usta, mely megindult a maga útján, amelyről azonban nem lehet tudni, hogy kiszorítja e a szóda-bikarbonát s ha igen, hány évtized alatt.

Pör egy arany érem miatt. Ujvidékről írják: Érdekes fenyítő feljelentést tett a napokban Fischer Guttman moholi lakos az ujvidéki kir. ügyész-nél. Fischer Guttman mindenkor visel a mellén egy nagy vitézségi arany érmét, melyet a közigazgatási osztályban szerzett, ahol ő, midőn ezredének zászlótartója halálosan megsebesült s a porosz katonák közül kettő az ezred zászlaját hatalmába akarta keríteni, halált megvető bátorsággal küzdelemre kelt a zászlóért és az ellenséges katonák egyikét lelőtte, a másikat leszurta. Bár ő maga is több sebből vérzett, a zászlót megmentette és az Elba hidján átívelve átadta ezredének, ahol aztán a sok vérvesztéstől kimerülten összerogyott. Ezért kapta kintűntetésül a nagy arany érmét s később 100 ft évi egydíjat a király külön kegyelméből. Ezt a kintűntetést, vagyis inkább a culagot megírigyelte egy bácsföldvári Német János nevű ember, ki levelet küldött az öreg Fischernek, melyben azzal fenyegette, hogy ha nem küld neki 200 ftot, hát följelentí őt csalásért, mivel a főt leirt börtönetet nem Fischer, hanem ő, a levél írója vitte véghez. Az öreg Fischer e miatt jelentette fel Német Jánost s kéri zsarolás vétsége miatt elmarasztalni.

A magyar levelező-lapok és Románia. A magyar hivatalos posta tarifa szerint eddig aki Magyarországból, illetve a határvidékről Romániába levelező-lapot küldött, arra csak egy két krajcáros bélyeget kellett ragasztania, azaz hogy a rendes használatban levő 2 krajcáros levelező-lap minden pótlás nélkül Romániába is eljutott. Viszont a román posta-tarifa szerint az onnan Magyarországra küldött levelező-lapok is csak 5 bani azaz 2 krajcáros értékűek voltak ellátva. Így volt egészen az utolsó időig. Néhány hónap óta azonban a romániai postaiszolgálat minden oly Magyarországból érkező levelező-lapot, melyen csak 2 kros bélyeg volt, megleteztet, illetve a címzettől kétszeres portót, azaz 10 banit szedett be. A „Revista Economica“ (az erdélyi románok Nagy-Szebenben megindított új lapja) értesítése szerint a kolozsvári m. k. postaiszolgálat ez ügyben föltérjesztést intézett a magyar kormányhoz, melyben az eddigi régi szokás föntartását kéri. A nevezett lap azt hiszi, hogy a bűntető porto szedése bizonyára csak félreértésen alapszik.

Csökkentik-e a gépek az emberi erő értéket? Egy németországi iparosgyűlésen egy szocialdemokrata fazekas a következő szavakkal fejezte be ellenzéki beszédét: „Ha az urak a kézműves iparon segíteni akarnak, úgy a gyári kemények lerombolásával és a gépeknek porrá zuzásával kell kezdeniök.“ Köztes tudomás, hogy a kisiparosok általában nagyon panaszkodnak a gépek segélyével dolgozó gyári ipar miatt, mely őket tönkretesz. A kézművesek körében többnyire az a hit van elterjedve, hogy az új munkagépek feltalálása következtében az emberi erő tevékenysége, tehát értéke is, folyton csökken. Sőt akadtak nagy tudósok is, akik hasonló értelemben nyilatkoztak. Ha ezt a nagyfontosságú kérdést közelebbről vizsgáljuk, úgy azt találjuk, hogy a fenti állítások téves alaplóból indulnak ki. A gépek feltalálása az emberi kezek munkáját nem értéktelenítette, sőt ellenkezőleg, hozzájárult annak kiépítéséhez és száz meg száz alkalmat nyújtott, hogy új irányokban működjen, úgy hogy bátran lehet állítani: a gépek feltalálása megakadályozta az emberi erő értékének csökkentését. Hány új iparág támadt, melyekre a gépek feltalálása nélkül gondolni se lehetett volna és hány ezer munkás kap alkalmazást, épen ezen gépek előállításánál? Múndenesetre nem tagadható, hogy egy új munkagép feltalálása következtében az illető szakmában nagymértű átalakulás idéztetik elő. Az is megessik néha, hogy az új gépek alkalmazása következtében sok munkás kenyerét vesztí. Azonban ez csak pillanatnyi hatása a gépeknek, mert más oldalról viszont sok munkásnak ad foglalkozást, úgy hogy a kiegyenlítés e tekintetben nem késik soká. De különben úgy az iparban is, mint a természetben: ahol új születik, ott a régi, az öreg meghal. Ez természetes és szilkséges berendezés a világon. És ha a dolgoknak eme vallási és tudományos megfigyeléséről azoknak praktikus oldalára térünk át, úgy itt is beigazolvá látjuk azt a tapasztalati tételt, hogy a világon a dolgok maguktól egyenlítődnek ki és hogy a szerzésre irányuló tevékenységben igazi konfliktusok nem léteznek. Most még az volna megvizsgálandó, vajjon az új gépek feltalálása és a naponkénti baladás e téren siettetí-e az önálló kézműipar és a kisipar letűnését? Itt is nagyon téves nézetekkel állunk szemben. A kézműipar stb. nagy részét a gépek nem is érintik, a másik részét pedig csak a nyers anyagok feldolgozásánál kell gépeket igénybe venni. Ahol az önálló kézműiparok a gépek terén elért vívmányok következtében mennek tönkre, ott nem a gép a hibás, hanem az illető egyéni tulajdonságai, vagy pedig a gazdasági viszonyok.

Eitvédett agár. Január elsején egy fekete agár (két első lába fehér) tévedt Kis-Sztaparra. A tulajdonos az agár átvételét végett jelentkezék Kis-Sztapáron a Ferenc-szatorna hivatalos helyiségében.

Apró Történetek.

Írta: Türr Antal (Del Toro).

A mi lapunk régi, kipróbált munkatársát mindig nagy örömmel üdvözöljük lapunk hasábjain. Eredeti, egyéni irálya, ügyes mesészővése régi kedvencévé avatták olvasóinknak. Most apró történeteit fűzte bokrétaba. A csinos kiállítású kötet meg is jelent a könyvpiacra. Az „Apró Történetek“ valóban az életből vannak elvesve, elszólásait, vidám percek derült bangulatait festi le történeteiben, a melyeknek vidám humora élénk visszhangot kelt az olvasó szívében és önkéntelen, szívből fakadó vidámságra, mosolyra deríti.

Jókedvű társaságokban már hallottuk is. Most, ha olvassuk e történeteket, jogába lép újra az emlékezet és himes szárnyán visszahozza az eltűnt vig percek édes emlékeit. Nem adomák ezek, melyeknek hatása csak pillanatnyi, hanem olyan kis események, a melyek szemünk előtt folytak le, a melyeknek némelyikében, mintha magunk is részt vettünk volna.

Humoros jelenetek a diákéletből, a katonasághól, a falusi közigazgatásból váltakoznak a kötetben, mind-egyiknek meg van a sajátos humora, a melyet szerző mesteri vonásokkal ecsetel. Előadásának közvetlensége: biztosítja a hatást.

E jelenetek kedvesek előtűnt, mert itt termettek köztűnk, szülőföldűnkön. Megtudnánk mondani a szereplők nevét, a történet helyét. A java részük bácskai

eredetű, azért bátran bácskai történeteknek nevezhetjük el volna őket a szerző. A kötet husz történetet foglal magában, a melyek közül nem egy vidám tárgya és közvetlen előadása által maradandó és nagybecsű alkotás.

A humoros, vidám történetek kedvelőinek melegen ajánljuk az előtűnt fekvő kötetet. A ki szereti a vidámságot, az eredeti helyi jellegű humort, nagy élvezettel fogja az apró történeteket olvasni és hálás szívvel fog gondolni szerzőjükre, ki az élet mai kuszált összevisszaságait a jókedvű vidám derűjével árasztja el.

A kötet Bittermann Nándor és fia könyvkiadó hivatalában kapható. Egy kötet ára 50 kr. Ismételten, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Don Carlos.

Közgazdaság.

Néhány szó a cinquantino-tengeriről.

Azon közmondást, hogy „a jó pap holtig tanul“, a társadalom különböző foglalkozása egyénei közül talán egyre sem alkalmazhatjuk annyira, mint arra, ki mindennapi kenyerét a szabad természetben keresi és szerzi meg, t. i. a gazdára. Ezen elvből kiindulva, nem vélek felesleges munkát teljesíteni akkor, midőn alábbiakban tudomásul hozom gazdátársaimnak ama tapasztalatokat, melyet felvidéki gazdaságomban a tengeri termelése körül szereztem.

A tengeri termelést illetőleg évek óta küzdöttem már egy oly fajtának állandósításán, mely ne csak pénzért vigyen ki zsebemből, hanem hozzon is a konyhára. Termeltem közönséges magyar tengerit, termeltem székelty, pignolettot és még tudja isten bányféle, nagyhangú frázisokkal feldicsért fajtát, az eredmény mindig csak egy és ugyanaz volt, szépen felöltött tengeri szár, cső nélkül. Meghóztam végre a cinquantino-t s ime a mit rég óhajtottam, beteljesedett. Megtörtént ama reám nézve valósággal esemény-számba meoó tény, hogy tengeri görém, melyet busás termés reményében még évekkkel ezelőtt készítettem, de a mely éveken keresztül csak lomtarul szolgált, most telve van kukoricával. Igen, kukoricával, az Olaszországból áptlantált cinquantinoval.

Ez a cinquantino tengeri arany-sárga, apró keményszemű kukorica, rövid csóvel, vékony, dus levelűtű s jó takarmányértékű szárral. Előveteményét ősi rozs képezte, melynek letakarítása után a tarlót sekélyen feltörtévtűn, még ősszel egy oly mély szántást adtam, majd istállótrágyát hordattam ki s azt eltergetve, talajomat tavaszig érintetlenül hagytam. Tavaszszal a trágyát alászántatván, a vetés előtt táblamot két egyenlő részre osztottam s egyik részére még kat. holdanként számítva 120 kg. szuperfoszfátot hintettem el s azt aláfogaszolva, majd a földet meghengerezve, a vetést fogatosítottam. A vetés sorbavető géppel 50 cm. sorávolságra történt 30 kg. holdankénti mag felhasználásával május hó első napjaiban. Vetés után a talajt újból lehengereztettem s a tengeri kikelése után azt fogas boronával megjárattam. Tenyészideje alatt kapálva kétszer lett; egyéb ápolást nem kapott.

Szeptember hó vége felé a csó már az érés jeleit mutatta azon a részen, mely szuperfoszfát műtrágyát is kapott. Felvén attól, hogy táblám másik része újból csak éretlen csóveket nevel, ezeket lebugáztattam. E munkálatom nem járt eredmény nélkül, a mennyiben október hó 8-ika körül mindkét tábla töréséhez hozzáfoghattam. A termés eredménye teljesen kielégített. Táblám trágyázatlan részéről holdanként 18-30 hiter szemes tengerit, a műtrágyázott részen pedig 24-25 hl-t nyertem. A szuperfoszfát hatása tehát bámulatos. Megjegyzem még, hogy az elmúlt években a pignoletto, illetve a székelty tengeri vetése április hó 20-25-ike között történt s hogy az időjárás tekintetében semmi különösebb jelenséget nem tapasztaltam az idén a mult évihez képest.

Természemnek ezen kintűnő eredménye s különösen ama körülmény, hogy évek óta sikertelen fáradozásomat végre eredmény koronázta, bátorított fel arra, hogy kísérletemet okulás céljából t. gazdátársaimmal közöljem.

Szerkesztői üzenetek.

L. urnak, Zombor. Fogadják a lendület munkáért köszönetüket. Igen szívesen vesszük szives közreműködésére vonatkozó ígérteit. Bővebbet személyesen, vagy levélben.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

40. szám.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Vajszka községben egy havi 20 ftos részletekben felveendő évi 240 fttal javadalmazott községi gyalogrendőri állás üresedvén meg, felhívott mindazok, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezűleg irt kérvényüket

- a) a magyar állampolgárságot,
- b) a védkötelezettség teljesítését,
- c) az életkort, erkölcsi magaviseletet igazoló okmányokkal,
- d) a testi épséget és egészségi állapotot igazoló orvosi bizonyítványt és

l) az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelve **folyó hó 30-ig** bezarólag a vajszkabogyáni körjegyzőségnek nyújtsák be.

Írás és olvasáson kívül a magyar nyelv mellett valamely szláv nyelv beszélése is megkívánatik.

A kiszolgált katonai altisztek és a m. kir. csendőrségnél szolgálatban állott egyének előnyben részesülnek.

Vajszkán, 1899. évi január hó 12-én.

Hiel Lipót,
körjegyző.

Zeneestély.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint a bajai uton levő Áman-féle „Apatini sörcsarnokban“ folyó évi január hó 22-én (vasárnap) Fényes Gyula zenekara

zeneestélyt

rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívom.

Belépti díj személyenként 20 kr.

Jó ételek és italokról gondoskodva lesz.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyok

Zombor, 1899. évi január hó 20-án,

tisztelettel

Herche Albert,
vendéglős.

Magyarország legnagyobb selyemáruháza
FISCHER SIMON és társa

Budapest.

Báli idényre selymek és Gazd-
áruminták kivánatra **Berger Si-**
monnál Zomborban, Rókus-
utca 34.

14505. sz.

tkvi 1898.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Veszelyovszki Mihály végrehajtónak Dujmovits szül. Markovits Teréz végrehajtást szenvedő elleni 25 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Zomborban fekvő, a zombori 2211. sz. betétben Dujmovits Marianné szül. Markovits Téza nevére álló A. I. 1-2. sor 4120. és 4121. hr. sz. 500. ö. i. sz. ház, beltelek és kertre 734 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899-ik évi január hó 31-ik napján délután 3 órákor a zombori kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1898. évi december hó 14-én.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tvszéki bíró

Meghívó.

A jankováci takarékpénztár részvénytársaság

1899. évi február hó 5-én délután 2 órákor

az intézet helyiségében

rendes évi közgyűlést

tartja, melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg előterjesztése és ennek jóváhagyása; egyben az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése és a nyereség felosztásának elhatározása.
3. Egy cégjegyző, az ügyész és az igazgatósági tagok egyharmadának vagyis 5 tagnak s 3 felügyelő-bizottsági tagnak kilépése folytán megüresült állások titkos szavazás útján leendő betöltése, azon megjegyzéssel, hogy a kilépők újra megválaszthatók.
4. Az alapszabályok módosítása.
5. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.

Jankovác, 1899. január 5-én.

3-3
Az igazgatóság.

Vagyon.

Mérleg-számla 1898. december 31-én.

Teher.

Pénztár	1851 22	Részvény alaptőke	50000 —
Értékpapír	7198 —	Tartalék	22624 —
Váltó	142613 —	Takarékbetét és tőkésített kamat	130949 65
Kötelezvény	74414 —	Heti betét	4972 66
Jelzálog kölcsön	23573 —	Váltó visszleszámitolás	27568 97
Ingatlan	450 —	Adótartalék	250 —
Postatakarékpénztár	140 98	Kamat, átmeneti 1899. évre	2800 —
		Nyereség	11074 92
	250240 20		250240 20

Jankovác, 1899. január 2-án.

Madzinyi János s. k., dr. Holländer Adolf s. k., Löwy Sándor s. k., Madzinyi Géza s. k., Brachfeld Zsigmond s. k.,
igazgató. igazgató. igazgató. pénztárnok. könyvvezető.

Ezen mérleg-számla az intézeti könyvekkel egyezőnek és helyesnek találtatott.

Jankovác, 1899. január 4-én.

Szűcs Lajos s. k.,
felügy. biz. tag.

Madzinyi Adorján s. k.,
felügy. biz. tag.

Schöffner József s. k.,
felügy. biz. tag.

Radány Péter,
kir. tvszéki bíró.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomtatásból.

Végladáás

CIPŐKBEN

a „Gólyánál“,

HIRSCHENHAUSER és KOVÁCS

korzó, Falcione-féle házban. 2-1

7 drb citrom 10 kr.

8 drb narancs 10 kr.

Kapható:

ENGEL és GOLDSTEIN

fűszerkereskedésében *—6

ZOMBORBAN.

14367. sz.

tkvi 1898.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Orehoja szül. Losonezi Erzsébet végrehajtónak Dzsinitz Ferencné sz. Bosnyák Vita végrehajtást szenvedő elleni 500 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Csonoplán fekvő, a csonoplai 713. sz. betétben foglalt Dzsinitz Ferencné szül. Bosnyák Vita nevére álló A. I. 1-11. sorsz. a. egy nyolcad urbéri telekfeld, legelő és 9194. hr. sz. 271 □ öl rétre 1067 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899-ik évi február hó 28-ik napján délelőtt 10 órákor Csonopla községében megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1898. évi december hó 15-én
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tvszéki bíró

Vetőbükköny

kitűnő minőségben úgy kicsiben,
mint vaggonszámra a legjutányo-
sabb árban kapható

Bruck és Rózsa
eszéki cégnél.

Pályázat.

Bács-Doroszlón egy I-ső osztályu magyar tannyelvű róm. kath. tanítói állomás betöltendő. Fizetés 400 frt, alkalmas lakás megfelelő kerttel, melyért a megválasztandó az ismétlődő iskolában is tanítani köteles. Orgonálásban jártasak előnyben részesülnek. Kellően felszerelt folyamodványát kiki nt. Garay József esperes urhoz Bács-Doroszlóra küldje. Határidő: február 2-ika. A megválasztott állását legkésőbb február 12-éig elfoglalni tartozik.

2-1

Iskolaszék.

284. sz.

kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bulkesz községben leköszönés folytán üresedésbe jött s 300 frttal javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok. Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1899. évi február hó 10-ig beterjessék, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fognak.

N.-Palánkán, 1899. évi január hó 11-én.

Dr. Ritter,

szolgabíró.

3-1

Hirdetmény.

Bács-Vaskut község előljárósága 2 frt napi-díj mellett egy havi, esetleg hosszabb időre egy kisegítőt szándékoznak alkalmazni, felhívattak azok, kik e minőségben magukat alkalmaztatni készek, hogy ebbeli szándéukat alulírt jegyzővel írásban tudassák. Az adóügyben jártassággal bírók előnyben részesíttetnek.

Bács-Vaskuton 1899. január 14.

Szatmár József, Kindl Mátvás,
jegyző. 3-2 bíró.

2813 szám.

közs. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bajsa község előljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint lemondás folytán egy gyalogrendőri állás jött üresedésbe, mely választás útján lesz betöltve.

Felhívattak pályázni szándékozók, hogy sajátke-züleg irt kérvényüket 1899. évi január hó 20-áig nyújtsák be, mivel később érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

A kérvényben igazolni tartoznak, hogy:

- a) magyar honpolgárok,
- b) védkötelezettségüknek megfeleltek, 24 ik élet-évtiket betöltötték s a 60 ikat pedig el nem érték,
- c) feddhetlen erkölcsűek s teljesen rovatlan elő-életűek,
- d) írni, olvasni tudnak és a községben divó magyar nyelven kívül leginkább még a szerb nyelvet birják,
- e) teljesen egészségesek.

Kiszolgált katonák, volt csend- és rendőrök előnyben részesíttetnek, azonban azok, kik a felelős községi őrségben szolgáltak, azoknak kérvényük tekintetbe vételét nem fognak.

A rendőri állás évi 300 frt javadalmazással van összekötve, mely utólagos havi részletben lesz kifizetendő.

Az illető megválasztott köteles az előirt egyenru-házatot saját költségén beszerezni.

A választás napja később fog kitűzteni.

Kelt Bajsán, 1898. évi december hó 31-én.

Szilvász János, Berkes János,
jegyző. 3-3 bíró.

14710. sz.

tkvi 1898.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magy. kir. államkincstár végrehajtónak Kéri (Szalma) József és neje végrehajtást szenvedő elleni 462 frt 47 kr tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő és a Gyulafalva kincstári telepen fekvő 212/83. számú telepen épült házra és ehhez tartozó 861 □ öl beltelekre, mint a Kéri (Szalma) József és neje szül. Hajnal Verona tulajdonát képező s ez ideig nem telekkönyvezett ingatlanra 750 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi március hó 7-ik napján délelőtt 10 órákor Gyulafalva kincstári telep helységében megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. E kötelezettség alul azonban a telepítő m. kir. államkincstár felmentetik.

Kelt Zomborban, 1898. évi december hó 29-én.

A zombori kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tvszéki bíró.